

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ad Leonem X. Pontificem Maximvm

[Straßburg], 1519

VD16 L 3409

Conclusio XX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34717

M. L. RESOLUTIONES DE VIRTUTE IN

flāma non nocebit te. Quomodo non nocebit, nisi quia dat fiduciā cordi, ut ignem non timeat, non autem ut ignis non sit, cum transeundum ei per illum sit. Quare diuersio dorsi ab oneribus non fit, nisi sanando animæ timorē, & confortando eam sicut & sup̄ dictū est, qđ nulla pœna uincit timore sui, sed amore & contemptu. At timorē nō auferunt indulgentiæ, imo inferunt quantū in eis est, dum uelut odibilē rem, pœnas relaxādas suadent. Deus autē proposuit habere filios impuidos, securos, generosos, æternaliter & perfecte, qui profus nihil timeant, sed per gratiæ suæ fiduciā omnia triumphent atq; cōtemnant, pœnasq; & mortes pro ludibrio habeant, cæteros ignauos odit, q̄ omnium timore confunduntur, etiam a sonitu folij uolantis.

Iterum obijcitur.

Si uolēter pœnas ferunt animæ, cur pro eis oramus? Respon-
deo, Nisi eas uolēter ferrent, certe damnatæ essent, sed nunquid
non ideo optare debent orationes, quando & Apostolus opta-
uit pro se orationes fieri, ut liberaret̄ ab infidelibus, & sibi ostiū
uerbi aperiret̄, qui tamen omī fiducia plenus, mortē contemne-
re se gloriabatur. Etiā si animæ non optarent orationes, tamen
nostrum est, earum labori condolere, & succurrere oratione, si-
cut quibuslibet alijs, quantumlibet fortiter patientibus. Deinde
cum animæ non adeo doleant pœna præsentī, quam horrore
instantis sibi & intentatę perditionis, non est mirum, si cupiant
suffragium, ut perseuerent, & non deficient in fiducia, cum sint
incerti (ut dixi) de statu suo, nec tam timeant pœnas inferni, quā
odiū dei, quod est in inferno, sicut dicitur, Non est in morte qui
memor sit tui, in inferno quis cōfitebitur tibi: Et sic patet, quod
non timore pœnæ patiunt̄, sed amore iustitię, ut supra. Timent
enim magis, ne non laudent, & ament deum (quod fieret in in-
ferno) quam ne patiantur. Et hoc eorum sanctissimū, sed anxio-
sissimum desiderium, merito iuuat omnis ecclesia quantū po-
test, maxime quando & deus uult illas per ecclesiam iuari. Et
hic tandem sit aliquando finis tam obscuræ & dubiæ disputati-
onis, de animarū pœnis. Quibus q̄ potest meliora proferre, nō
inuidebo. Modo id faciat, melioribus scripturæ autoritatibus
nixus non fumosis hominum opinionibus obnubilatus.

CONCLUSIO. XX.

DVLGENTIARVM AD LEONEM X. P. M.

Igitur papa p remissionem plenariã oim pœnarũ, non simpliciter omniũ intelligit, sed a seipso tantũmodo positarum.

Hanc disputo, nondũ p̄tinaciter assero, rationes meæ sunt.

PRIMA, Ex dictis conclu. v. quod solũ canonica pœna remittitur per potestatem clauium, ideo hæc conclusio corollaritũ est illius, & illa negata, negatur & ista.

Secunda, ex ipso stilo pontificis, quo dicit, De iniunctis pœnitentijs misericorditer relaxamus, ergo nõ iniunctas a se uel a canonibus nõ relaxat, neq; hic curandum puto arbitrarium commentum quorundam, qui dicunt, Quando pontifex nõ addit hæc clausulam, de iniunctis pœnitentijs, tum intelligi omnium simpliciter remissionem pœnarum. Dicerem ego, Et si non additur, tamen subintelligitur addi, tanq; necessaria, & de essentia stili clausula, aut illi probent aliquo textu, quod dicunt.

Tertia, ad solitũ uenio argumentũ, sed omniũ fortissimũ, & requiro, quibus nam authoribus probent, etiã alias pœnas per claues tolli, quã canonicas: Et exhibent mihi Antoninũ, Petrum de Palude, Ang. de Anco. Capreolum. Deinde, & Angelus sum mista suum Franciscum Maronis inducit, redemptiones ueniarum eousq; uehementem, ut meritorias eas pronuntiare sit ausus, si Christo placet. Quasi uero illi homines tales sint ac tãti, ut quicquid senserint statim necesse sit inter articulos fidei numerare. Verũ illi magis sunt reprehendendi, qui ad ignominiã nostram & iniuriã illorum, allegant pro assertis, quæ illi pro pio suo studio fuerũt opinati, prorsus nihil aduertentes illud Apostoli fidele monitoriũ, Omnia probate, qd bonũ est, tenete, longe stultiores Pythagoricis, quippe cũ hij ea tantũ assererent, quæ Pythagoras dixisset, isti uero etiam ea, quæ illi dubitauerunt. Sed ad originem & fontem ueniamus riuulorũ istorum, id est, B. Thomã & Bonauenturã, Ex his enim illi partim acceperunt, partim de suo addiderũt. hij itaq; & sancti, & graues plane autoritate uiri. Verũ cum & ipsi magis oprinent q̄ asserant, deniq; S. Bona. cõfiteatur, esse rem dubiosissimã, omninoq; incertam, nõne clarum est, ex ipsis etiã nihil posse astrui: Tu uide, si ullum textum, aut scripturã adducant: Nec mirum, qd ipsi nihil asserant. Cum enim hæc res sit fidei quidã articulus, si fuerit determinatus, adeo

non pertinet ad doctores diffinire, quod etiam ad solum concilij uniuersalis iudicium sit suspendendus, nec summus pontifex quid temere, in ijs habeat statuere quæ sunt fidei, nisi soli præcones ueniarum. Illis omnia quæ libuit licent, unicam tamen habent omnes rationem suæ sententiæ, quam & Panor. lib. v. de pœ. & re. c. Quod autem affert, uidelicet hanc, Si indulgentiæ solum canonicas pœnas dicuntur remittere, hoc est, indulgentias nimis uilificare, Itaq; ne uiles sint indulgentiæ, magis placuit fingere, quod nesciunt, cum nullum sit periculum animarū, si indulgentiæ etiam nihil essent, nedum uiles. Miserrimū uero sit, animabus figmenta & illusiones prædicare, etiam si indulgentiæ utilissimæ essent. Adeo non habetur ratio salutis animarū, sed tantūmodo, ne nō optima uideamur docuisse, plus laboramus pro gloria nostri uerbi, & si non necessarij, q̄ pro fide simplicis, & nobis cōmissi populi, sola necessaria. Sed anteq̄ ad B. Tho. & Bona. respondeam, dignū uidetur recitare opiniones de indulgentijs, ne ego primus aut solus, eas in dubiū uocasse uidear.

Glossa super c. Quod autem li. v. de pœ. & re. assumens declarationem super efficacia & uirtute indulgentiarum. sic incipit, Quid ualeāt tales remissiones, uetus querela, & adhuc satis dubia.

Alij dicunt, quod profunt, quo ad deum, sed nō quo ad ecclesiam. Quoniā si quis sine mortali decedat, nondū peracta pœnitentia, minus sentiat pœnas purgatorij, iuxta modū remissionis sibi factæ, Ecclesia tñ uiuenti, non propter hoc relaxat satisfactionem. Hæc opinio dānatur a Panor. ibidē, & placet eius dānatio.

Alij dicunt, quod profunt, quo ad pœnitentiā hic iniunctam ex superabundanti, & ad cautelam, id est, tantū eas pœnas, quas non secundum modum, sed in cautelam superabundantius, q̄ peccatum merebatur, imposuit. Et hæc plus damnāda q̄ prior.

Alij, quod profunt, quo ad deum & ecclesiam, sed remittens onerat se ad satisfactionem pro illo, & hæc est absurda.

Alij, quod profunt ad remissionem pœnitentiæ negligenter omiffæ. Hanc Panor. damnans, dicit, quod ista remunerat negligentiam. Sed meo iudicio, hæc nō omnino est falsa, quia uere remittuntur pœnæ quæcunq; etiā negligenter omiffæ, dum modo displiceat negligentia, immo remittuntur etiam non negligenter omiffæ, atq; adhuc perficiendæ,

DVLGENTIARVM AD LEONEM X. P. M.

Alij, quod ualeant ad relaxationē iniunctæ pœnitentiæ, dum modo sacerdos, qui iniunxit pœnitentiã, permittat, ut possit commutare pœnitentiã cum remissionibus, Et hæc est proba sententia & uera in re, nisi quod restringit potestatem conferentis indulgentias. Verum est enim, quod iniunctas pœnitentias relaxant, sed non requiritur consensus eius qui iniunxit.

Sexta, quã ultra istas quinque in glossa prædicta positas, Panor. adducit quod profunt, prout sonant uerba, & quo ad deum, & quo ad pœnitentiã hic iniunctam, & hanc dicit teneri a Goff. Host. Io. An. Et hanc ego quoque teneo, ut iacet & sonat in uerbis Sed nõ sequor intelligentiã omniũ, Maxime propter istud uerbum, quo ad deum, per quod si intelligunt etiam pœnas a deo impositas remitti, siue hic, siue in purgatorio, ultra pœnitentias ab Ecclesia uel Canonibus iniunctas, nõ credo uerum, nisi sub tali moderatione, Quia pœnæ purgatorij remittuntur sine potestate clauium, per solã contritionē. Ideo, si quis perfecte fuerit contritus, credo quod sit, quo ad deũ a purgatorio absolutus. Quo ad pœnas aut huius temporis, dico, quod id nullã habet auctoritatem, ut supra satis dictum est Con. v. Non est enim nominabilis illa pœna, quæ quo ad deum remitti credatur. Ideo ego dicere, quod illud, quo ad deum, debet intelligi, nõ de pœnis a deo impositis, sed de eisde ab ecclesia iniunctis, ut sit sensus, Remissio illa iniunctarũ pœnitentiarũ ab ecclesia, tenet tam apud deum, quã apud ecclesiã. Eo quod deus approbet hanc ecclesiæ suæ remissionem, secundũ illud, Quodcumque solueris super terram, solutũ erit in cœlis, Non ait, Quodcumque solueris super terram, aliud erit solutũ in cœlis, sed id idẽ quod tu soluis, & ego solutũ habebõ. Quia p hoc deus uult homines subijci sacerdoti quod non fieret, nisi deum approbare facta sacerdotis sciremus.

Vides ergo omnia adhuc in opinionibus hære, Porro id, quod Angelus ex suo Francisco Maronis adducit, quod indulgentiæ etiã ualeant ad augmentũ gratiæ & gloriæ, non aduertit, quod indulgentiæ nõ sunt opera bona, sed remissiones bonorũ operũ, propter aliud minus opus. Et si em̄ opus bonũ propter quod datur indulgentiæ, sit meritorium, nõ tamen ideo indulgentiæ sunt meritoria, cũ opus seorsum factũ non minus esset meritorium & forte magis. Indulgentiæ uero seorsum sumptæ, potius sunt

E

M. L. RESOLUTIONES DE VIRTUTE IN

demeritoria, quia remissiones bonorum operum. Igitur cum in
omni materia dubitata, licitum sit unicuique disputare, & oppo-
nere, & ego quoque dico, me a B. Tho. & Bona. in hac parte differ-
tore, donec melius probet sua, atque dissoluant nostra. Ego enim
præter opiniones, nihil uideo quæ probent, nec saltem unum ca-
nonem, cum tot scripturas ego superius conclu. v. produxerim
pro mea parte, Et nunc ne sine canonibus etiam loquar, ecce.

Quarta ratio, cap. Cum ex eo. li. v. de pœ. & re. dicit, per indul-
gentias satisfactio pœnitentialis eneruat. Hoc uerbum licet ex do-
lore potius, quæ ex gratia dicat Papa, tamen canonistæ sicut sonat
intelligunt. Ergo si satisfactio eneruat pœnitentialis, patet, quod non
nisi pœna canonica remittitur. Cum satisfactio pœnitentialis sit
nihil aliud, nisi tertia illa pars pœnitentiæ ecclésiasticæ, & sacramen-
talis. Nam de satisfactione euangelica, nihil ad ecclésiã, ut supra.

Quod si quis mihi obstat, papam non negare, etiã alias pœnas
eneruari. Sed affirmat duntaxat, nec exclusiue loquitur, dum di-
cit, Satisfactio pœnitentialis eneruatur. Respondeo, proba ergo
quod & alias relaxat, & non exclusiue loquatur, quod cum non
feceris, ego probo quod exclusiue loquitur per c. Cum ex eo, ut
supra. ubi dicit, quod quæstores elemosynarum, præter id quod
in literis eorum continetur, nihil permittant proponere popu-
lo. Sed nihil continet in ullis literis apostolicis, præter remissio-
nes satisfactionis sacramentalis, sicut ipsemet dicit papa. Satisfactio
pœnitentialis eneruat per indulgentias indiscretas & superflua-
as, imo hoc uerbo, adhuc rigidius papa indulgentias restringit.
Quia si superflua indulgentia, solum eneruant satisfactionem sacra-
mentalem, ergo modestæ & legitimæ nec ipsam satisfactionem pœ-
nitentialem eneruant, multo minus cæteras ullas pœnas. Sed hæc
sunt non mei fori aut professionis, uiderint Canonistæ.

CONCLUSIO XXI.

Errant itaque indulgentiarum commissarii, qui dicunt per pa-
pam indulgentias, hominem ab omni pœna solui, & saluari.

Hanc omnino assero & probo.

QUIA saltem relinquitur pœna tertia, id est euangelica, im-
mo & quinta, puta mors, & ægrotudo, & in multis, illa omni-
um maxima pœnarum, scilicet horror mortis, tremor conscien-